

ние, тѣхъ имъ е все сѣщото — написано ли е полуимпернала 5 рубли, или 5 копѣйки, или 500 рубли, — тѣ ги приемжтъ съ теглилка и по такава цѣна, каквато струва златото въ парчета и въ разни изработени нѣща. Ако въ нашето врѣме да нѣмаше други пари освѣнъ злати и сребарни, то и стокитѣ не щѣхъ въ едно и сѣщото врѣме и много да са подигж и да имъ пада цѣната. Мърданието на цѣнитѣ щѣше да бѣде възможно сѣмо въ такжвъ случай, за когото ние по-горѣ помѣнахме, т. е. ако монетата е калпава, или ако нейдѣ намѣрижтъ нѣкой много богатъ рудникъ, отъ когото сѣка година да изважджтъ по нѣколко хиляди кантаря злато. Златото, като стока, много ще поефтеней; за това, ще поефтенеижтъ и златитѣ монети; а сичкитѣ други стоки, напротивъ, ще станжтъ по-скжпи, защото сичкитѣ са купуватъ съ пари. Но и въ тѣзи два случая подиганието на цѣната на стокитѣ не щѣше да иде твжрдѣ на далечъ, че и освѣнъ това, щѣше да отива постепенно. Досушъ друго става при книжнитѣ пари. Книжнитѣ пари сами-по-себе-си нищо не струвжтъ: цѣли милиони може да са направижтъ съ 1000 руб.; за това тамъ, дѣто книжнитѣ пари сж въ голѣмо употребение и дѣто почти нѣма сребарни и златни пари, може отведнжжъ да са подигне цѣната на сичкитѣ стоки; стига сѣмо де са пуснжтъ много книжни пари. Наистина, тогава за сичко и сички трѣба да плащжтъ по-скжпо, но, до като не навикнжтъ на новитѣ цѣни, за неопитнитѣ и особно за наетитѣ (приставени) хора ще бѣде твжрдѣ злѣ: наели са тѣ когато паритѣ биле скжпи, а ще си получатъ смѣтката когато станжтъ ефтини. Има-ли нѣкоя си разлика мѣжду размѣната нѣщо за нѣщо направо т. е. непосредственно, и размѣната на нѣщата съ пари? Има и нѣма, — сжгласно съ това, какви пари минуватъ въ обществото. Ако паритѣ сж направени отъ такжвъ материялъ, който е въ сѣщото време и стока, както напр., е златото и сребротъ, и